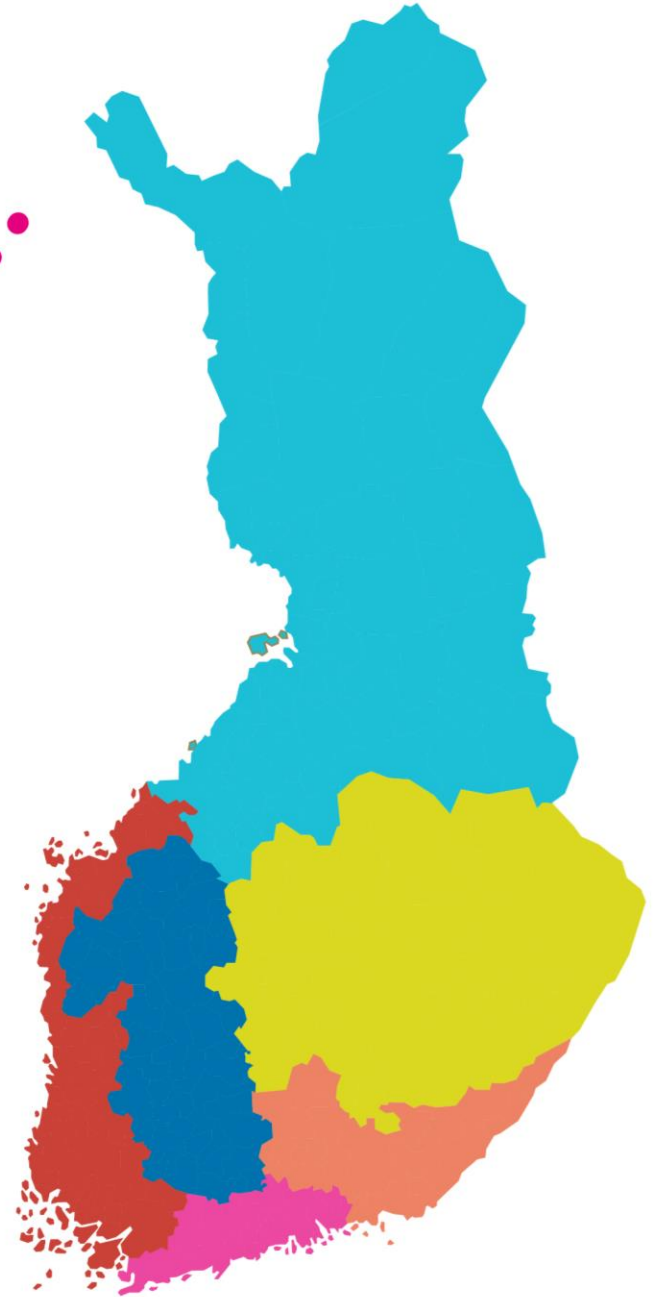

Järjestöjen sote-muutostuki

Järjestöt hyvinvointialueilla

Kymenlaakson alueellinen hyte- ja osallisuusfoorumi

Henna Hovi

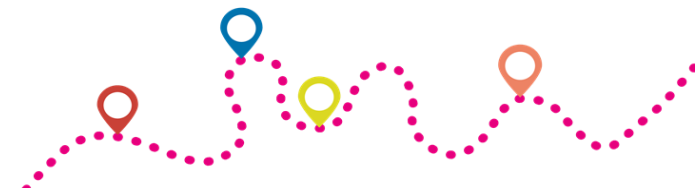
Järjestöasiantuntija, Järjestöjen sote-
muutostuki

Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry

Etelä-Karjala | Kymenlaakso | Päijät-Häme

Järjestöjen sote-muutostuen tiekartta

- Järjestöjen sote-muutostuen työkaluna toimiva järjestöjen yhteistyön tiekartta kokoaa järjestöjen näkökulmasta keskeiset sote-uudistuksen toimeenpanon kärjet ja vaikuttamisen paikat.
- Tiekartta nivoutuu muodoltaan ja sisällöltään STM:n alueellisen toimeenpanon tiekarttaan ja siinä oleviin asiakokonaisuuksiin. Kartassa olevia asiakokonaisuuksia ovat hallinto-, talous- ja tukipalvelut, johtaminen ja osaaminen, palveluiden järjestäminen sekä yhdyspinnat.
- Järjestöt liittyvät eri tavoin näihin kaikkiin asiakokonaisuuksiin. Järjestöjen yhteistyön tiekartta elää ja muuttuu STM:n alueellisen toimeenpanon tiekartan mukana.

Järjestöjen yhteistyön tiekartta

viitoittaa tietä yhteisen tekemisen poluilla kansallisesti ja alueilla

Visio 2023: Osallisuutta ja elinvoimaa edistävä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen uudistus, jossa **järjestöjen toiminta on huomioitu** tärkeänä voimavarana hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen yhdyspinnoilla sekä sote-palvelutuotannossa

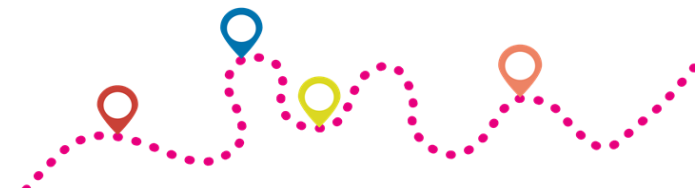
Tavoitteet: 1) Vakiinnutettu järjestöjen roolit ja toimijaverkostot hyvinvointialueiden ja kuntien kumppaneina 2) selkeytetty järjestöjen merkitystä hytessä ja sote-palveluissa 3) lisätty tietopohjaa

Tavoiteltuun lopputulokseen päästään selkeillä alatavoitteilla ja hyvin suunnitellulla tekemisellä (määritelty keinot ja yksilöity tehtävät) > tulokset (muutokset ja hyödyt)

**Vapaaehtoinen
valmistelu**

Toimeenpano
VATE 07/2021
Aluevaltuusto 03/2022

**Järjestämisvastuu
hyvinvointialueille**
01/2023

Alueellinen tiekartta hyvinvointialueiden perustamiseen ja järjestämisvastuun siirtymiseen

Lainsäädäntö voimaan

Hallinto, talous ja tukipalvelut (esim. hallinnon rakenteet, demokratia ja osallisuus, henkilöstön siirrot, konsernitalous, omaisuus, sopimukset)

Johtaminen ja osaaminen (esim. kyvykkyydet, johtamisen välineet, tuotannon ohjaus, tietopohja, viestintä, verkostot)

Palveluiden järjestäminen (esim. palvelurakenne, -verkko ja -tuotantostrategia, sähköiset palvelut, asiakasviestintä, yhteistyö)

Yhdyspinnat (esim. kuntien ja yhteistyöalueiden yhteistoiminta, hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistäminen)

ICT-valmistelu (esim. tiedolla johtaminen, tietopohja, tietohallinto, tiedonhallinta ja ICT:n valmistelu)

Hallinto, talous ja tukipalvelut: Hallinnon rakenteet, omaisuus ja toimitilat

- Väliaikaisten valmistelutoimielinten organisointi
- Hyvinvointialueen strategiaprosessin käynnistäminen, hallintosääntö jne. asiakirjat
- Sopimusten ja omaisuuden siirron valmistelu kuten selvitys kuntien käytössä olevista toimitiloista jne.
- Järjestöjen **näkyvyyden lisääminen ja vaikuttaminen** hyvinvointialueiden väliaikaiseen valmistelutoimielimeen VATEen
 - **Järjestöjen kuuleminen hyvinvointialuestrategioiden valmistelussa**
 - Kootaan alueilta järjestöille yhteisiä asioita, joista luodaan sisällöllisesti yhteisiä viestejä ja niiden pohjalta **esitetään strategiatyöhön järjestökirjauksia**
- Järjestöjen käytössä oleviin **toimitiloihin liittyvä sopimuksellisuus, muut sopimukset**
 - Seurataan sopimusten siirron valmistelua
 - Alueilla toimivien yhteistyörakenteiden herättelyä tilojen käytön jatkuvuuden turvaamiseen

Vaihe 3 ja 4

Hallinto, talous ja tukipalvelut: Demokratia ja osallisuus

- Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskeva suunnittelu
- Aloitejärjestelmää koskeva suunnittelu
- Viestintä- ja osallisuusstrategian laatiminen
- Aluevaalien järjestäminen
- Aluevaltuustojen aloittamisen valmistelu
- Varmistetaan, että **järjestöedustus on mukana** hyvinvointialueen yhteistyörakenteiden suunnittelussa ja toteutuksessa
- Varmistetaan hyvinvointialueiden **osallisuusstrategioissa järjestöjen näkyvyys**
 - Tuetaan hyvinvointialueen järjestöneuvottelukuntien ym. rakenteiden vaikuttamistyötä osallisuusvalmistelussa (aloitejärjestelmät, asukas- ja asiakaskyselyt)
- Aluevaalit
 - **Vaikutetaan ehdokkaisiin** monin eri tavoin yhteisillä kärjillä, joiden keskiössä on järjestöjen monimuotoinen ja resurssiviisas sote- ja hyte-toiminta

Vaiheet 3 ja 4

Hallinto, talous ja tukipalvelut: Sopimukset

- Sopimusten siirron valmistelu
- Nykyisten **kunta-avustusten sekä kumppanuustoiminnan jatkuvuuden turvaamisen toimet** yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien ja järjestöjen kanssa
 - Muutostuessa tehdään kysely/selvitys nykykäytännöistä
 - Muutostuella tulossa ehdotuksia/suosituksia/malleja toimintaedellytysten turvaamiseksi
 - Viestinnällisiä ulostuloja ja VATE-tapaamisia toimintamallien käyttöönottoon hyvinvointialueilla ja kunnissa

Vaiheet 3 ja 4

Johtaminen ja osaaminen: Kyvykkyydet

- Osaamisen kehittäminen ja hallinta
- **Järjestöjohtamisen, vaikuttamistyön ja muutoksen hallinnan tuki**
 - **Järjestöjen yhteistyörakenteiden ja toiminnan näkyväksi tekeminen:** esim. sote-ammattilaisille tiedon välittäminen järjestöjen toiminnasta ja erityisosaamisesta
 - Osallistuminen/ osallistumisen väylät **sote-valmistelun työpajoihin sekä työryhmätyöskentelyihin**
 - Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen

Vaiheet 3 ja 4

Johtaminen ja osaaminen: Tietojohdaminen ja tietopohjat

- Tiedon tarpeet, tiedon kerääminen ja levittäminen, tietojen yhdistäminen
 - Alueellisen tietojohdamisen kokonaissuunnitelman laatiminen, tiedolla johtamisen työvälineiden käyttöönottojen valmistelu ja toteutus
- (STM:n Järjestöjen Tietojohdamisen ja tiedon johtamisen selvityksestä nousevaa 9/2021)
- **Järjestötiedon yhdenmukainen kerääminen ja tietotuotanto** hyvinvointialueilla ja kansallisesti
 - Muutostuella tulossa kyselyjä ja selvityksiä
 - SOSTEn tutkimuksen tarjoaman tiedon hyödyntäminen
 - VATElle ja aluevaltuustolle on tarjota **järjestötietoutta**; kansallista ja alueellista
 - Alustat, yhteiset rajapinnat ja tietoarkkitehtuuri
 - Rekisterit, tilastot

Vaiheet 3 ja 4

Johtaminen ja osaaminen: Yhteistyö ja verkostot

- Yhteistyön rakentaminen kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa
- Verkostojen ja vertaistuen hyödyntäminen
- Järjestöjen **mukaan pääsy vuosittaisiin neuvotteluihin** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä ja yhteistyöstä
 - Muutostueltä tulossa **ehdotuksia/suosituksia/malleja** yhteistyön toteuttamiseen
- Järjestöillä on **verkostojen ja vertaistuen hyödyntämiseen hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja**
 - Jaetaan aktiivisesti sekä olemassa olevia että kehitteillä olevia hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja

Vaiheet 3 ja 4

Palveluiden järjestäminen: Toiminnan raamit

- Palvelutarpeen muutokset ja ennakointi
- Alueellisten varautumissuunnitelmien laadinta
- Hyvinvointialuestrategian (sote- ja pela) ja palvelustrategian (sote) laatiminen
- Palveluketjujen ja kokonaisuuksien määrittely
- Palveluverkko
- Hankinnat
- Järjestöjen **sote-palvelut ja hyte-toiminnot mukaan tarvittavilta osin** hyvinvointialueiden palvelustrategioihin
 - Tiedostetaan **järjestötoiminnan monimuotoisuus** järjestölähtöisestä auttamisesta markkinaehtoiseen palvelutuotantoon
 - Ollaan mukana **palveluntuottajajärjestöjä** koskevissa keskusteluissa
 - Vaikutetaan alueilla mm. **Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeiden kautta, vaalipaneeleissa ja aluepäättäjiin**
- Järjestöjen **toiminta ja palvelut osaksi soten palveluohjausta** (digitaalisten ratkaisujen kirjavuus)
 - Tuetaan järjestöjä toimintojen ja palvelujen kuvaamiseen

Vaiheet 3, 4 ja 5

Palveluiden järjestäminen: Integraatio, koordinaatio ja yhteistyö sekä osallisuus

- Alueellinen hyte-työ ja sen kuvaus
- Yhteistyö YTA-alueella
- Järjestöjen hyte-toiminta hyvinvointialueilla ja kunnissa
 - Tehdään yhteistyötä **hyvinvoinnista ja järjestöistä vastaavien yhdyshenkilöiden** sekä hyte-ryhmien kanssa hyvinvointialueilla ja kunnissa
 - Korostetaan järjestöjen roolia osallisuusmahdollisuuksien rakentajina

Vaiheet 4 ja 5

Yhdyspinnat: Kuntien, hyvinvointialueiden, organisaatioiden, verkostojen ym. yhteistoiminta

- Yhdyspintojen määrittäminen sekä yhdyspintatoimintoihin tarvittavien rakenteiden valmistelu
- Tietojohtaminen ja -järjestelmät
- Asiakaspolkujen kuvaaminen sekä tiedonkulun linkitys
- Asukasosallisuus ja osallisuussuunnitelman laadinta
 - Osallisuuden edistäminen, järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen
 - Hyvinvointialueiden antama tuki kuntien hyte-työhön ja järjestökoordinaatioon
- Järjestöjen **toimintaedellytysten turvaaminen** kuntien ja hyvinvointialueiden **yhdyspinnoilla**
 - Varmistetaan järjestöjen toimintaedellytykset VATEn, päättäjien ja valmistelijoiden suuntaan tehtävän vaikuttamistyön tuloksena
- Järjestöt mukaan **uusiin yhteistyörakenteisiin**
 - Vaikutetaan uusiin rakenteisiin niin, että järjestöt ovat mukaan vuosittaisissa HVA:n ja kuntien ym. sidosryhmien neuvotteluissa
- Järjestöjen rooli, toiminta ja palvelut hyvinvointialueen palvelustrategiassa
 - **Vaikutetaan strategiatyöhön**
- Järjestöjen hyte-toiminta hyvinvointialueilla ja kunnissa
 - Järjestöjen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelmissa

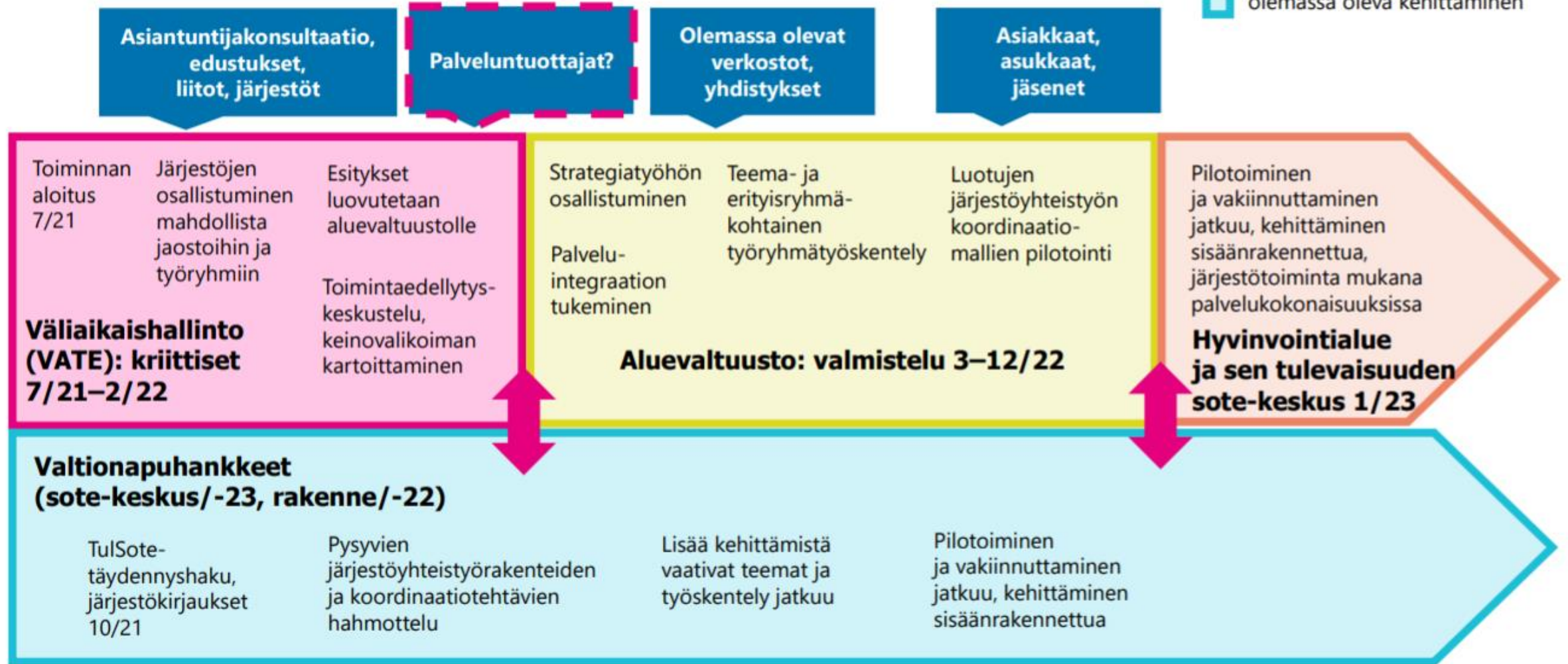
Järjestöjen osallisuuspolku hyvinvointialueen toimeenpanossa

Osallisuuden ja kumppanuuden aste

- suppea osallisuus, yhteistyö
- kohdennettu osallisuus, verkostot
- laaja osallisuus, syvä kumppanuus
- olemassa oleva kehittäminen

Osallistujataso
Toimeenpanon taso
Valmistelun taso

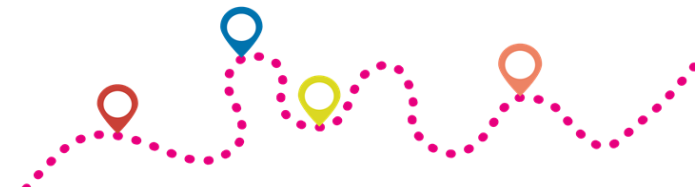
Syvän kumppanuuden hyvinvointialue

Hyvinvointialuevalmistelu ja keskeiset vaikuttamisen paikat

- Järjestöt osana soten palveluja ja palveluohjausta
- Järjestöt mukaan palvelujen käyttäjälähtöiseen kehittämiseen
- Järjestöjen tarjoama yleishyödyllinen toiminta ja palvelut osana palveluketjuja tai -kokonaisuuksia
- Järjestöjen kunta-avustukset ja kumppanuudet turvattava
- Järjestöjen käytössä olevien tilojen pysyttävä yhä niiden käytössä
- Järjestöt mukaan strategioiden valmisteluun hyvinvointialueilla
- Alueilla oltava rakenteet vuosittaisille hyte-neuvotteluille

- **Järjestöjen virallinen vaikuttamistoimielin:**
Järjestöjen kuuleminen ja yhteistyön vahvistaminen, järjestösektorin rakenne
 - järjestöjen toiminta hyvinvointialueen (palvelu)strategiassa ja palveluiden suunnittelussa
- **Sopimuksellisuus:** malli hyvinvointialueiden ja kuntien väliselle vastuujaoille
 - järjestöjen toimintaedellytyksien ja vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen
 - yhteistyöressurit ja -rakenteet järjestöjen kanssa

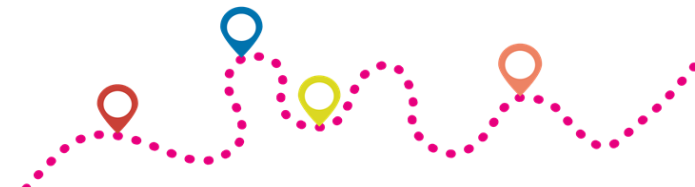

Kymenlaakson tilannekuva/ hyvinvointialuevalmistelu

- Hyvinvointialuevalmistelu on käynnistynyt eritahtisesti alueella. Jokaiseen maakuntaan on perustettu VATE 09/21, valmistelutyöryhmissä eritahtisuutta.
- Yhdyspintavalmistelu tunnistettu järjestöjen kannalta keskeiseksi kiinnittymispinnaksi valmisteluun.

Kymenlaaksossa on perustettu valmistelutyöryhmiä, yksi niistä yhdyspintavalmistelu

- Järjestöasiantuntija yhdyspintavalmistelun jäsenenä

Hyvinvointialuevalmistelu

- Järjestöt on tunnustettu yhdyspinnoissa; järjestöyhteistyölle ja –rakenteille on muodostuneita malleja, jotka ovat valmistelun kautta on siirrettävissä hyvinvointialueelle
- Järjestösektorin organisoituneisuus: yhteistyö, asiantuntijuuden jakaminen, yhteiskehittäminen
 - osallisuus

Mallit:

- **Järjestöt osana soten palveluja ja palveluohjausta** (palvelukatalogi -malli)
- **Sopimuksellisuus:** malli hyvinvointialueiden ja kuntien väliselle vastuujaolle (avustusperusteinen yhteistyö -malli)
 - järjestöjen toimintaedellytyksien ja vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen
 - yhteistyöresurssit ja -rakenteet järjestöjen kanssa
- **Järjestöjen virallinen vaikuttamistoimielin:** järjestöjen kuuleminen ja yhteistyön vahvistaminen, järjestösektorin rakenne (maakunnallinen neuvottelukunta, käynnistyy 01/22)
 - järjestöjen toiminta hyvinvointialueen strategiassa ja palveluiden suunnittelussa

Järjestöjen sote muutostuki

Henna Hovi

Järjestöasiantuntija

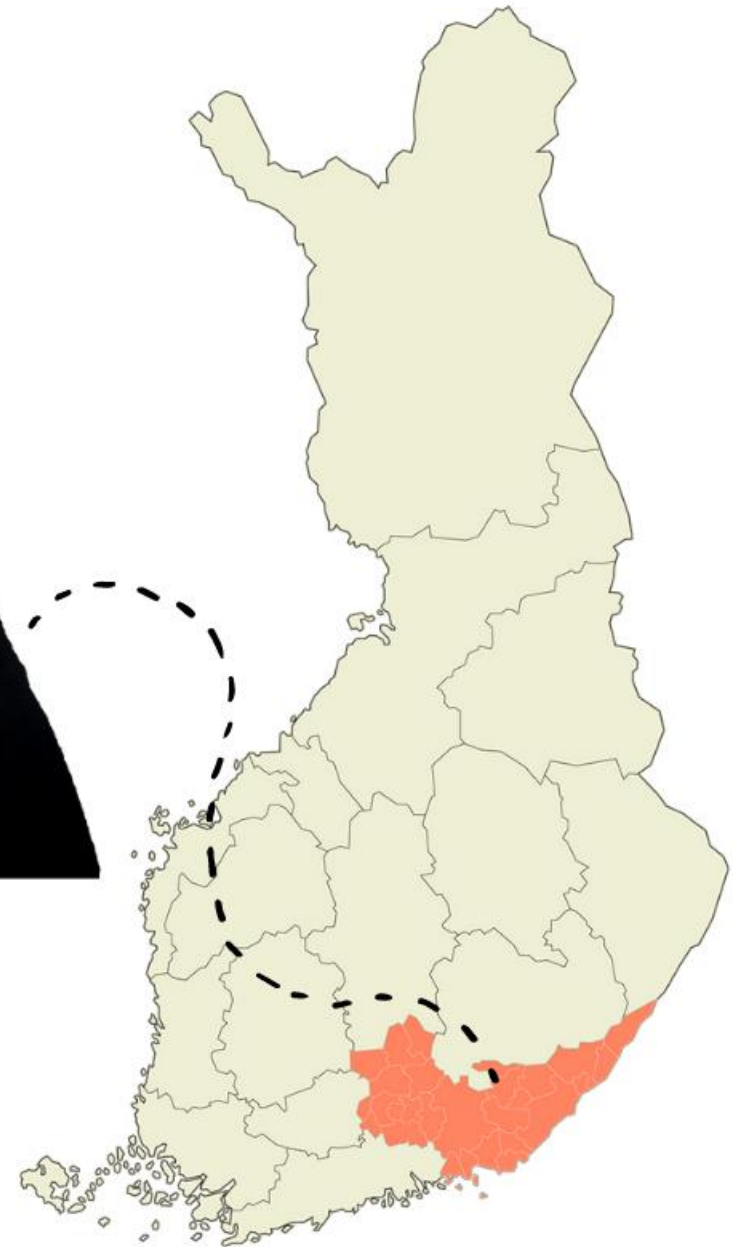
Etelä-Karjala

Kymenlaakso

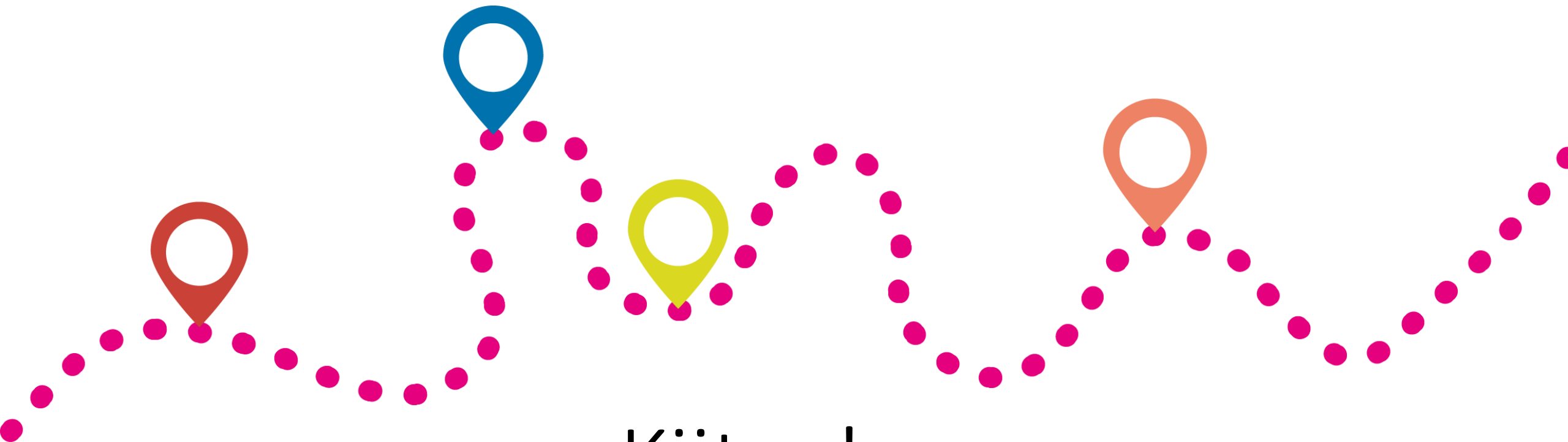
Päijät-Häme

p. 050 567 3610

henna.hovi@kykasote.fi

#ihmisen sote

Kiitos!